

Biblioteca Enric Miralles de Palafolls: uns llibres i un somni

[\[Versió castellana\]](#)

IGNASI BONET PEITX
Arquitecte

ignasibonet2@gmail.com

Opcions

Imprimir

Recomanar

Citació

Estadístiques

<meta />
Metadades

Similars

Resum [\[Abstract\]](#) [\[Resumen\]](#)

A partir de l'observació i l'anàlisi de l'arquitectura de la Biblioteca Enric Miralles de Palafolls es reflexiona sobre la forma que ha de tenir una biblioteca actualment. Sembla que l'obra dels arquitectes Miralles i Tagliabue explica que la biblioteca és essencialment un lloc per a l'emoció, en què han de néixer els somnis a partir de la lectura. Es manté que en la societat xarxa han aparegut noves formes d'accés al coneixement i de creativitat que apunten cap un futur incert pel que fa a la forma de l'edifici de la biblioteca. En qualsevol cas, aquesta forma ha de sorgir de la coherència amb la naturalesa intrínseca d'aquests nous processos i de la llibertat en el projecte arquitectònic, abandonant idees prefixades i antics models formals.

1 "Allò no és una biblioteca, és una altra cosa!"

Això em diu avui un gat vell del món editorial. En sap molt de llibres i ha vist moltes biblioteques. En certa mesura, té raó. Però... Què és una biblioteca? Això es pregunten molts arquitectes abans de començar a dibuixar.

Enric Miralles i Benedetta Tagliabue van recollir les seves intencions per a l'avantprojecte de la Biblioteca Pública de Palafolls que van presentar al concurs d'idees, l'any 1997, en el següent text:

"Uns llibres i un somni...

L'edifici és una construcció qualsevol en un jardí...

No guarda cap record del caràcter institucional de les biblioteques [...] Són uns murs que potser estaven en aquest lloc.

Donar a la biblioteca un tipus de gravetat de laberint.

Una sèrie d'habitacions i jardins ensamblats de manera no lineal.

L'edifici és un experiment que utilitza cada desenvolupament del projecte [...] Els seus continus canvis i variacions, així com l'autoritat d'acceptar el resultat final..."
(*Biblioteca*, 2000).

Figura 1. Biblioteca Enric Miralles de Palafolls. Font: Fotografia d'Oscar Ferrer, cedida per la Diputació de Barcelona

La biblioteca es va inaugurar el 2007. Un feix de murs exteriors de poca alçada i traçat irregular, fets de formigó i maons, s'entrecreuen generant espais intermedis en els quals el jardí agafa una dimensió més domèstica. Un seguit de cobertes amb formes ondulades, també irregulars, queden suspeses sobre els murs i generen àmbits de recolliment, tancats amb vidre. Les estances interiors queden definides per aquests elements, murs i cobertes, i alhora qualificades per bigues metàl·liques i pilars que apareixen de forma aparentment caòtica. En qualsevol d'aquestes habitacions pots seure en una taula individual, de fusta de pi, i sentir-te envoltat de llibres, suspesos davant dels maons dels murs. La geometria i les formes que t'apareixen davant dels ulls en alçar la vista, en la pausa de la lectura, són d'una llibertat absoluta. Fragments de biga com en desequilibri, superfícies reglades blanques defineixen el sostre i degraden la llum. Retalls de cel, prestatges plens de llibres, taques de colors al paviment...

Figura 2. "Allò no és una biblioteca, és una altra cosa!". Font: Fotografia d'Oscar Ferrer, cedida per la Diputació de Barcelona"

El comentari del meu amic editor, "Allò no és una biblioteca, és una altra cosa!", em confirma que els arquitectes han aconseguit el que pretenien: el visitant no associa l'espai de la Biblioteca de Palafolls amb el que fins ara categoritzava amb la paraula biblioteca. S'ha explorat un nou camí, s'ha ampliat l'univers del que pot ser una biblioteca. Segurament s'ha ampliat el significat d'aquesta paraula... O potser és que a aquests espais els haurem d'anomenar d'una altra manera.

2 "Uns llibres i un somni..."

Sí, hi ha llibres. I hi neixen somnis. Desenes de converses s'estan produint simultàniament a la biblioteca. Els autors parlen a través dels llibres, expliquen mil històries, mentre els lectors els escolten amb una mirada àvida... Repeteixen en silenci les seves paraules, com en aquella magnífica seqüència de *Cielo sobre Berlín* (*Der Himmel...*, 1987), (*Wings*, 2008). O s'interroguen, responen als autors i s'entaula un nou diàleg. De la conversa en sorgeixen idees i projectes... Plaer i il·lusions... Somnis. Emoció.

Figura 3. "Uns llibres i un somni...". Font: Fotografia d'Oscar Ferrer, cedida per la Diputació de Barcelona

Els murs i les cobertes de l'edifici de Palafolls, amb formes corbes que s'entrecreuen i es multipliquen generant espais rics i complexes alhora, expliquen quelcom d'oníric, de fantàstic... És el lloc per somiar, per emocionar-se. Això forma part de l'essència d'una biblioteca, l'equipament que vol ser centre dinamitzador de la creativitat, generador de nous projectes, estímul de noves il·lusions, lloc per compartir l'emoció...

A vegades el procés de construcció d'un nova biblioteca ens aclapara per l'allau d'aspectes tècnics, econòmics, de gestió..., que implica. Oblidem allò essencial: un cop superades totes aquestes eventualitats quedarà l'espai, els llibres i la seva capacitat per generar somnis. Andrew Mc Donald en diu *oomph* (2007): "exciting architectural features and enjoyable internal spaces wich capture the minds of users and the spirit of the university" (ell parla de biblioteca universitària). Hellen Niegaard en diu *place of inspiration* (2009).

Hi ha un text molt il·lustratiu en aquest sentit del mateix Enric Miralles, amb Eva Prats, *Cómo acotar un croissant* (1987c), en què expliquen un suposat procés tècnic complex: en concret, quin ha de ser el mètode precís per definir la geometria exacta d'un objecte. La genialitat del text radica precisament en l'elecció de l'objecte a mesurar: un croissant! En la part introductòria del text els autors ens adverteixen: "Al medirlo, las cotas devuelven la transparencia a esta forma, con todas sus cualidades negativas: incolora, indolora y sin sabor." Finalment, reblen el tema: "Y un croissant, la media luna en Argentina, es para ser comido!"

Passa el mateix amb les biblioteques: són per ser viscudes. Si ens perdem en els aspectes tècnics, podríem perdre pel camí l'essència de la biblioteca, la capacitat d'emoció.

3 "L'edifici és una construcció qualsevol en un jardí [...] Són uns murs que potser estaven en aquest lloc"

Efectivament, la Biblioteca de Palafolls és una construcció que podria semblar provisional. O podria haver estat aquí des de fa temps, com en procés de degradació. Té alguna cosa de runa... O d'estar encara en construcció. Un espai a mig fer, a l'espera que els seus habitants li acabin de donar sentit a través del seu ús. L'arquitectura d'Enric Miralles sempre ha estat així: quan s'inaugura tens la impressió que a través dels seus habitants l'edifici cobrarà una nova vida que el farà més complet. "En los edificios hay siempre una inauguración, pero luego viene el uso, que es siempre brutal..." (Zaera, 1995). S'ha aconseguit donar rellevància als usuaris, protagonistes de les mil històries i somnis que allí

es produiran. Què més es pot demanar a una biblioteca, que aspira a ser l'equipament democràtic per excel·lència? Aquí l'arquitectura fa un pas enrere. Les bones biblioteques també són això: fer un pas enrere, i donar el protagonisme al ciutadans.

Potser per cedir aquest protagonisme l'edifici està lleugerament enclotat respecte la topografia circumdant, de manera que quan t'hi acostes es dibuixen lentament, a poca alçada, les cobertes ondulades de zinc, entre la vegetació. Els arquitectes han rebaixat el volum de les cobertes per minimitzar la seva presència en l'entorn, en un intent de cedir la qualificació d'aquest jardí públic a la coloració del fullam dels pollancre.

Figura 4. "L'edifici és una construcció qualsevol el un jardí [...] Són uns murs que potser estaven en aquest lloc". Font: Fotografia d'Oscar Ferrer, cedida per la Diputació de Barcelona

La idea de deixar un edifici com si estigués a mig construir és molt coherent amb la forma de treballar de Miralles. Els seus edificis sempre són obres obertes. "No entender jamás los proyectos como piezas terminadas", també havia dit en una entrevista amb Alejandro Zaera (1995). "Como si la construcción no fuera el momento final del proceso de trabajo, sino una más de los instantes inconexos que siempre están pidiendo una nueva respuesta" (Miralles, 1987b). De la mateixa manera com un diccionari és la foto fixa d'una llengua viva, la biblioteca sempre és un dels instants de la seva evolució, com a projecte de servei i alhora com a edifici, un instant que ha quedat congelat. Els murs que s'estenen des de dins la biblioteca cap al parc permetrien que la biblioteca en el futur continués la seva metamorfosi, desdibuixant els seus límits entre llibres i les fulles seques de pollancre.

Un equipament bibliotecari també és això: un procés obert, en evolució, amb uns límits que no estan clars, amb nous horitzons per explorar... Per a la construcció d'una nova biblioteca se'ns demana la concreció del que, fins avui, hem aconseguit escatir sobre el que avui volem que sigui. Però també som conscients que és només un indicatiu del que potser esdevindrà demà. Quan programem un nou equipament, ens preguntem si és suficient pensar a deu anys vista, o si cal mirar més enllà... O, per contra, si és realment fiable fer previsions certives per un horitzó tan llunyà i ens hem de limitar amb el que sabem que necessiten avui. Miralles ens posa, també, un interrogant sobre aquests temes. Sap que els edificis són vius, i en la seva forma de projectar sempre hi ha un punt de dubte sobre el que s'estableix al programa funcional, i alhora una intenció de superar-lo, d'anar més enllà. Em sembla que cada cop serà més important tenir presents aquests aspectes quan haguem de programar nous equipaments bibliotecaris.

4 "No guarda cap record del caràcter institucional de les biblioteques"

Per què una biblioteca ha de tenir caràcter institucional? Suposo que per la voluntat del promotor de fer evident a tothom qui ha sufragat el cost d'una inversió tan important. Malauradament, a vegades aquest esdevé el principal motiu per a la construcció d'un edifici. Però tinc la impressió que en les societats democràtiques avançades, dins el club de les quals volem entrar, aquest valor perd pes, en favor de la voluntat de servei a la ciutadania. El que en termes de gestió s'anomena *orientació al client* podria implicar una pèrdua d'importància d'aquesta imatge institucional que es demana a l'arquitectura de la biblioteca.

Figura 5. "No guarda cap record del caràcter institucional de les biblioteques". Font: Fotografia d'Oscar Ferrer, cedida per la Diputació de Barcelona

Josep Llinás reflexionava sobre aquest tema, des del punt de vista de la forma arquitectònica, en el text *Sobre la importància relativa de la forma* (2002):

"En un mundo que hubiera conseguido dejar vacío de contenido el poder y segregara de su cuerpo el Estado como si se tratara de un quiste que ha sido aislado, no debería importar que las cosas fuesen cuadradas o rectangulares, simétricas o aisladas, iguales entre sí o alineadas o dispuestas axialmente o colocadas a la misma distancia, en resumidas cuentas, no sería precisa la existencia de un sistema de orden unitario al cual todas ellas estuviesen referidas. La forma como superestructura que hace inteligible la realidad sería innecesaria como lo es ahora mismo, para un niño que dice que una caja de cartón es un perro, ¿a quién le importa la forma que tenga un perro? Ningún problema con la forma, que ya sólo sería la apariencia de las cosas, innecesaria o superflua en cuanto a interpretación que explicase esa apariencia. Los objetos se limitarían a mostrar las cualidades intrínsecas de su propia naturaleza y ya no haría falta que se pareciesen a sí mismos ni a la idea que de ellos se tuviera."

Com ha de ser una biblioteca? Quina forma ha de tenir? Una biblioteca ha de semblar una biblioteca? Crec que la Biblioteca de Palafolls, com tota l'arquitectura de Miralles, tan sols mostra les qualitats intrínseques de la seva naturalesa. Uns murs que apareixen en un jardí, unes cobertes que protegeixen, uns maons i uns llibres, una taula de fusta, unes determinades geometries, records d'altres projectes... No hi ha cap lligam amb la idea preconcebuda de com ha de ser una biblioteca. L'escrit dels arquitectes així ho explicita: "No guarda ningún recuerdo del carácter institucional de las bibliotecas." Els arquitectes s'han sortit amb la seva i el meu amic editor té raó quan diu que allò no és una biblioteca,

sinó una altra cosa ben diferent. Efectivament, no s'assembla a cap de les biblioteques que haguem vist anteriorment.

Diversos gestos del projecte confirmen aquesta voluntat d'evitar el caràcter institucional. L'edifici queda soterrat respecte de l'entorn, com hem dit, en un gest oposat al de les biblioteques tradicionals, en què la porta principal estava precedida d'una gran escala, que preparava al visitant per a l'accés al temple del saber, un lloc altiu mereixedor de reverència. Al contrari, a Palafolls es genera un lleuger descens cap a l'entrada, que convida a entrar d'una manera discreta, relaxada, distesa. No s'accedeix a un temple, a la seu de cap autoritat, sinó que s'està accedint al lloc dels somnis, de l'emoció, el lloc on tenim la llibertat de volar. Com si ens anéssim a amagar en una cova. Volar cap endins...

"Qui creua aquest límit màgic penetra dins d'una muntanya on la llum entra per moltes esclotxes. [...] De lluny veuràs que encara existeix el parc de les Esplanes, però tu estaràs protegit entre baixos murs, en un jardí més antic... Podràs concentrat-te i llegir..." diu Benedetta Tagliabue (2007).

Sota les cobertes ondulades hom hi trobarà aixopluc, refugi. Des dels orígens de l'arquitectura, la coberta sempre ha implicat aquest caràcter de protecció de les persones respecte de les inclemències del temps. En el cas de la biblioteca, aquesta protecció agafa un caràcter més ampli: cal sentir-se a recer per trobar l'estat anímic idoni per a la lectura, per al viatge dels somnis, per volar a lloms de la creativitat. De manera que les cobertes agafen aquest doble caràcter de refugi, físic i anímic. M'agrada que la biblioteca tingui un cert caràcter de refugi, de lloc d'acollida i recolliment.

Així com Miralles i Tagliabue van prioritzar la importància dels somnis i de l'emoció que es produeix a partir de la lectura, penso que en la definició de cada nova biblioteca hem de centrar-nos en allò que considerem essencial del servei que oferim, allò que li confereix una identitat diferenciada. Així, podrem donar forma a l'edifici de manera coherent amb el que la biblioteca és realment, independentment de la imatge institucional de la biblioteca tradicional que tenim al cap. "Business is the core", deia fa poc Brian Gambles per emfatitzar que cal definir clarament l'objectiu del "negoci" de la biblioteca prèviament a definir la forma de l'arquitectura (Bonet, 2010). L'arquitectura, si és honesta, només podrà ser el reflex de la naturalesa íntima de la biblioteca, com deia Llinás. Miralles i Tagliabue ens ho expliquen essent fidels al que creuen que ha de ser l'essència de la Biblioteca de Palafolls.

5 "Donar a la biblioteca un tipus de gravetat de laberint. Una sèrie d'habitacions"

Què volen dir els arquitectes quan parlen de gravetat de laberint? No ho sé exactament. Em suggereix el respecte que genera un lloc amb caràcter màgic, on cada decisió pot ser vital per trobar la sortida o continuar indefinidament perdut... La lectura com a recurs en els nostres laberints personals, l'accés al coneixement com a camí de llibertat.

Penso també en la seguretat que s'experimenta dins els laberints dels jardins romàntics, en què les parets vegetals abriguen l'explorador. Crec que en el projecte de Palafolls hi va tenir cert pes la idea de situar els llibres perimetralment en les estances, com si es fessin habitacions amb murs de llibres. Murs de llibres, o prestatgeries entre maons. Llibres i maons, com a unitats elementals configuradores de la biblioteca: com a univers del coneixement, per una banda, i com a espai físic des del qual accedir-hi, per l'altra. Com si els arquitectes volguessin construir un laberint de llibres on el lector es pogués sentir abrigat, protegit, pel saber que contenen aquests llibres, i que configuren la identitat de la societat que l'acull.

Però la idea de laberint em suggereix també l'aspecte lúdic i alegre del joc, de l'enigma intel·lectual, del repte a la intel·ligència. Penso que tot això s'hi pot trobar a Palafolls, i està bé que s'hi trobi a les biblioteques. Les biblioteques han de ser joc, també.

Figura 6. "Donar a la biblioteca un tipus de gravetat de laberint. Font: Fotografia d'Oscar Ferrer, cedida per la Diputació de Barcelona"

M'interessa especialment quan els arquitectes ens parlen d'una sèrie d'elements ensamblats de forma no lineal. Es refereixen a les estances interiors de la biblioteca i els fragments de jardí limitats entre els murs exteriors, que s'interseccionen i se solapen en múltiples combinacions, generant una diversitat de relacions interior/exterior que qualifiquen cada espai com a únic, clarament diferenciat de la resta. Aquestes relacions no es perceben d'una manera lineal, com una seqüència narrativa contínua, sinó que el visitant les anirà descobrint a mesura que explori el laberint de l'edifici i es vagi confegeint el propi mapa mental, amb fragments de realitat i memòria.

Aquest procés perceptiu que experimenta el visitant de la Biblioteca de Palafolls té un paral·lelisme en la forma de treballar d'Enric Miralles descrita en el text "Caminar" (1987a), que va escriure per explicar el projecte del cementiri d'Igualada: "Desarrollar el proyecto ha sido alejarnos de los aspectos narrativos que acompañan a los caminos en los jardines [...]. Ha sido trabajar en el interior de los trazos previos: detenernos en el movimiento. Detenernos el pensar en otra cosa, multiplicar las bifurcaciones, los espacios intermedios, los lugares de escape...". Augmentar la probabilitat de descobriments casuals, de trobar sense buscar... Allò que alguns autors han anomenat *serendipity*, serendipitat.

Posteriorment, en la conversa amb Zaera, Miralles diria: "Mi modo de trabajar está muy ligado a la idea de curiosear o de distraerse. Una vez fijado el problema, el siguiente paso es casi olvidarte de la finalidad de lo que estabas haciendo, casi como para distraerte; luego volverás a fijar otra vez el problema, pero hay una parte de distracción, de comportamiento errático donde los saltos son fundamentales, pero son saltos cortos, no saltos a gran distancia" (Zaera, 1995).

Rellegint aquests textos, penso que aquests processos creatius erràtics que avancen a partir de petits salts, de petites discontinuïtats, són totalment contemporanis. Es combina la linealitat del procés creatiu amb espais de fuga, de desconexió, de distracció. En cada distracció s'oblida quelcom d'accessori i s'incorpora alguna cosa fresca, nova, al procés creatiu. Què fan, sinó, els adolescents quan estudien i xategen alhora? Què fem, sinó, quan estem en una reunió i enviem missatges SMS planejant el sopar d'aquest divendres? No és això el que fem quan assistim a una conferència i alhora estem enviant *tweets* als col·legues en converses paral·leles?

En la mateixa conversa Miralles també deia "El trabajo de repetición es muy importante para producir el *embodiment*, como dicen los anglosajones, de una idea [...] la repetición es muy importante porque cada nuevo dibujo efectúa una operación de olvido, y las leyes que se van generando son de coherencia interna" (Zaera, 1995). Miralles dibuixava una i una

altra vegada l'edifici, en capes successives de paper ceba que se sobreposaven, de manera que en cada nova capa s'oblidava quelcom i apareixia alguna cosa nova. D'aquesta manera, el dibuix evolucionava.

Aquesta repetició és important en els processos creatius que es produeixen actualment a la xarxa. En parla Lawrence Lessig al seu darrer llibre, *Remix* (2008), en què explica com, amb l'adveniment de les tecnologies de la reproducció digital, la cultura popular ha canviat radicalment, de manera que s'ha passat d'una cultura de la lectura, o *Read-Only culture*, a una cultura de la lectura i l'escriptura, o *Read and Write culture*, que troba en els mitjans multimèdia la seva màxima expressió. D'aquesta manera, els processos de reescriptura, de reinterpretació, (com els de Miralles!) són constants, i actualment d'unes dimensions esfereïdores a la xarxa. Se'n poden veure infinitat d'exemples a Youtube. En cada nova versió, cada nou *remix*, es genera un nou significat i s'oblida alguna cosa. Aquesta és la naturalesa dels processos creatius a la xarxa, que Lessig descriu com a *sharing economies*, o economia del compartir.

En definitiva, crec que els espais intermedis de fuga, la serendipitat, la repetició, les discontinuïtats i el *remix*, són aspectes que caracteritzen el treball i els processos creatius en la societat actual, la societat xarxa.

Tan el treball com la lectura eren processos lineals en les societats anteriors a la societat xarxa, des de l'accés al coneixement a través de l'escolàstica medieval fins a les cadenes de producció de les societats industrials. Amb la societat xarxa apareixen els processos discontinus i no seqüencials. La producció de qualsevol mercaderia implica la fabricació de peces diverses en diferents països de tot el món, que són ensamblades en un altre lloc, diferent del lloc on s'havia dissenyat. La lectura en suports digitals, amb enllaços a hipertext, o la navegació per la xarxa impliquen processos d'assimilació de la informació que són no lineals. La jornada del treballador de les tecnologies d'informació tampoc té perquè ser contínua ni estable al llarg de la jornada, la setmana o del mes. Les converses a la xarxa han deixat de ser processos sincrònics per passar a ser diacrònics. Aquesta relació flexible amb el temps, juntament amb la passió creativa en xarxa, són els dos elements que Pekka Himanen defineix com a principals en l'ètica hacker, que altres autors han definit com a "cultura de la innovació", "ètica del treball innovador" o "ètica del treball creatiu" (Himanen, 2004).

L'arquitectura de Miralles i Tagliabue, i la Biblioteca de Palafolls en concret, anticipaven quelcom d'aquesta dislocació en el temps, de manera que la forma final de l'edifici mai és fruit d'una idea preconcebuda, sinó que és fruit d'un procés creatiu no lineal, conseqüència de múltiples converses, de la seva intrínseca forma de treballar.

Si el model de l'equipament bibliotecari ha d'evolucionar o ha de canviar radicalment en el futur, probablement serà fruit de processos similars als quals hem descrit. Si la biblioteca pública aspira a ser el lloc per excel·lència de la creativitat a les nostres ciutats, ha de tenir en compte d'alguna manera la incorporació d'aquests nous processos creatius en la definició dels seus espais per a la lectura i per a l'aprenentatge: probablement la biblioteca evolucionarà també, de manera no lineal, fent petits salts, a mesura que els avenços tecnològics es produeixen i la creativitat a xarxa la modifiqui. El problema és com fer compatible això amb l'arquitectura, que demana una certa permanència...

6 "L'edifici és un experiment que utilitza cada desenvolupament del projecte [...] Els seus continus canvis i variacions, així com l'autoritat d'acceptar el resultat final..."

Cada projecte de Miralles i Tagliabue és un experiment. Hi ha unes informacions inicials, un lloc, un context... Però el desenllaç és completament incert. "[...] una de las cosas que más caracterizan mi forma de trabajar es que nunca tengo una idea a priori del espacio que estoy intentando construir" deia Miralles a Zaera, en aquella conversa (Zaera, 1995).

Al concurs d'idees havien presentat una proposta que s'organitzava en planta baixa i planta pis, amb una seqüència d'espais juxtaposats i esglaonats que portaven el lector a l'espai superior. Hi havia una transició fluida de l'espai d'adults a l'espai infantil. La sala polivalent era clarament diferenciada, gairebé autònoma. Les prestatgeries es concentraven al perímetre de l'edifici i els llibres fins i tot es podien veure des de fora. Unes lluernes prenien protagonisme per garantir la llum difusa, idònia per a la lectura. La forma general era contínua, com el volum d'una barra de pa de forma irregular. Una mesos més tard el projecte havia canviat radicalment.

"Amb aquella forma introvertida la biblioteca es va presentar al concurs de la Diputació. La maqueta tenia la forma d'un pa! Després de guanyar-lo vam convenir que la biblioteca tampoc podia ser tan tancada en sí mateixa i hem intentat obrir-la. Volíem mantenir aquell caliu de trobar-se protegit un cop dins, però també vèiem la necessitat d'establir més relació amb el món exterior" (Tagliabue, 2007).

Un dia, poca estona abans d'entrevistar-se amb l'alcalde per presentar-li els avenços del projecte, els arquitectes van agafar la maqueta i se'n van anar al taller de maquetes.¹ Allà el projecte va patir una transformació profunda. Van agafar la maqueta i la van anar passant per la serra, fent-ne llesques irregulars, talment com si d'una barra de pa es tractés. Després van anar encaixant les peces que havien sorgit de seccionar l'antic volum, generant una nova geometria, que definiria la forma final que tindria l'edifici.

Miralles i Tagliabue van actuar acceptant que l'evolució d'un projecte, a partir d'una idea inicial, està sotmès a continus canvis i variacions, assumint que aquesta és la naturalesa intrínseca del procés de projecte. Això permet a Miralles i Tagliabue una gran llibertat projectual i alhora permet acceptar, sense contradiccions, el resultat final. Aquest resultat final és incert, certament impredecible a l'inici del procés, però finalment s'arriba a una forma genuïna i coherent amb el lloc i tots els condicionants del procés. Com en tot experiment, si el procés és correcte, finalment no hi ha altra opció que acceptar el resultat, que s'imposa amb autoritat.

Figura 7. Llibertat per a noves formes i autoritat per acceptar el resultat final. Font: Fotografia d'Oscar Ferrer, cedida per la Diputació de Barcelona

Aquesta llibertat a l'hora d'explorar noves formes i aquesta autoritat per acceptar el resultat final, sigui quin sigui, és el que jo sovint voldria per a les futures biblioteques, de manera que la forma que hagin de prendre en el futur no estigui condicionada per idees prefixades, sinó que sigui conseqüència intrínseca dels processos de tractament de la informació, el coneixement i la creativitat en la nostra societat. En aquest sentit, crec que cal oblidar les antigues formes de lectura, les antigues formes dels edificis, per integrar sense prejudicis les noves formes d'accés al coneixement i els nous espais per fomentar la creativitat. Però cal

un alt grau de llibertat i, com diuen Miralles i Tagliabue, cal autoritat per acceptar el resultat final.

Nom	Biblioteca Enric Miralles de Palafolls
Localització	Parc de les Esplanes, s/n 08389 Palafolls
Data d'inauguració	24 de març de 2007
Arquitectes	Miralles Tagliabue EMBT

Taula 1. Dades de la biblioteca

Bibliografia

"Biblioteca pública de Palafolls" (2000). *Croquis*, núm. 100/101, p. 168-179.

Bonet, Ignasi (2010). "Jornades 'Els futurs...': arquitectura i biblioteca". En: *[bauen]: biblioteques i arquitectura*. <<http://www.bauenblog.info/2010/10/25/jornades-els-futurs-arquitectura-i-biblioteca/>>. [Consulta: 28/10/2010].

Der Himmel über Berlin (1987) = *Wings of desire* / produced by Road Movies and Argos Films ; in association with Westdeutscher Rundfunk; directed by Wim Wenders; produced by Wim Wenders and Anatole Dauman; written by Wim Wenders together with Peter Handke. West Germany: [s.n., 1987]; France: [s.n., 1987].

Gorini i Santo, Carles (2007). *La Biblioteca Pública Enric Miralles: parc de les Esplanes, Palafolls: de Miralles Tagliabue, EMBT*. Palafolls: Edicions del Roig.

Himanen, Pekka (2004). "La ética hacker como cultura de la era de la información". En: Castells, Manuel (ed.). *La sociedad red: una visión global*. Madrid: Alianza, p. 505-518.

Lessig, Lawrence (2008). *Remix: making art and commerce thrive in the hybrid economy*. New York: Penguin Press.

Llinás, Josep (2002). "Sobre la relativa importancia de la forma". En: Ortega, Lluís; Puente, Moisés (eds.). *Saques de esquina*. València: Pre-Textos; Girona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Demarcació de Girona, 2002, p. 29-32.

McDonald, Andrew (2007). "The top ten qualities of a good library space". En: Latimer, Karen; Niegaard, Hellen (eds.). *IFLA Library Building Guidelines: Developments & Reflections*. München: K. G. Saur Verlag, p. 13-29.

Miralles, Enric (1987a). "Caminar". *Croquis*, any VI, núm. 30 (oct.).

Miralles, Enric (1987b). "En construcció". *Croquis*, any VI, núm. 30 (oct.).

Miralles, Enric; Prats, Eva (1987c). "Cómo acotar un croissant". *Croquis*, any VI, núm. 30 (oct.).

Niegaard, Hellen (2009). "Digital drive and room for contemplation. Library transformation - International tenencies". En: Niegaard, Hellen; Lauridsen, Jens; Schulz, Knud (eds.). *Libray space: inspiration for buildings and design*. Danish Library Association, p. 14-22.

Tagliabue, Benedetta (2007). "La biblioteca: una mirada introvertida". En: Gorini i Santo, Carles. *La Biblioteca Pública Enric Miralles: Parc de les Esplanes, Palafolls: de Miralles Tagliabue, EMBT*. Palafolls: Edicions del Roig.

"*Wings of desire*" library (2008). <<http://www.youtube.com/watch?v=Wi8sYY0pCdE>>.

[Consulta: 28/10/2010].

Zaera, Alejandro (1995). "Una conversación con Enric Miralles". *Croquis*, núm. 72 (II).

Data de recepció: 07/11/2010. Data d'acceptació: 17/11/2010.

Notes

¹ La transformació es pot veure en algunes imatges publicades a Gorini (2007).

Facultat de Biblioteconomia i Documentació
Universitat de Barcelona
Barcelona, desembre de 2010
<http://www.ub.edu/biblio> · [Comentaris](#)

[Recomanar](#) · [Citació](#) · [Estadístiques](#) · [Metadades](#)
Els textos publicats a *BID* estan subjectes a una llicència de [Creative Commons](#)
[Política de privadesa](#)
[UB](#) · [Facultat](#) · [BiD](#)

